

1. 9. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Doručování dle občanského soudního řádu ve znění novely č. 7/2009 Sb.

Občanský soudní řád České republiky - zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen o. s. ř.), upravuje doručování ve věcech, které spadají do pravomoci a působnosti soudů České republiky[1]. Současnou právní úpravu doručování přinesla novela č. [7/2009](#) Sb., s účinností od 1. 7. 2009.

Tato novela vychází z programového prohlášení vlády ze začátku roku 2007, jehož obsahem mimo jiné byla oblast justice a její zefektivňování. Úprava doručování patřila mezi vybrané oblasti, jejichž nová úprava má odstranit nejdůležitější problémy, které způsobují průtahy v soudním řízení.

Novelou měla být odstraněna rozsáhlá a kazuistická úprava (převážně plynoucí z novely č. [555/2004](#) Sb. s účinností k 1. 1. 2005) a zavedena odpovědnost účastníka za existenci adresy pro doručování.

Způsoby doručování

Občanský soudní řád uvádí následující způsoby doručování s určuje adresy pro doručování u jednotlivých způsobů. Vedle toho také uvádí, že adresátu lze rovněž (vedle adresy pro doručování) doručit i na kterémkoli jiném místě, na němž bude zastižen.

1) Doručování soudem při jednání či při jiném soudním úkonu

Na prvním místě § 45 o. s. ř. uvádí doručování soudem při jednání nebo jiném soudním úkonu. V důvodové zprávě se k tomu uvádí, že soud může pro účely doručování využít i jiného řízení, kterého se osoba, jíž je třeba doručit, účastní, a doručit jí při této příležitosti. Soud se tedy nemusí omezovat pouze na doručení při řízení, kterého se doručovaná písemnost týká.

2) Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě (§ 45 odst. 2, § 46 o. s. ř.)

Nedošlo-li k doručení při jednání nebo jiném soudním úkonu, doručuje soud prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky (46 odst. 1 o. s. ř.). Adresou pro doručování v tomto případě je adresa datové schránky vedená v evidenci podle zákona č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů, který upravuje i postup takového doručování. S ohledem na rozsah problematiky datových schránek odkazují na tento zákon, případně na odbornou literaturu.

Prostřednictvím veřejné datové sítě soud doručuje na elektronickou adresu, kterou adresát sdělil soudu (§ 46 odst. 2 o. s. ř.), jestliže adresát soud doručení písemnosti tímto způsobem požádal nebo s ním vyslovil souhlas a jestliže uvede akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který vydal kvalifikovaný certifikát a vede jeho evidenci nebo předložil svůj platný kvalifikovaný certifikát. Při tomto doručování soud adresáta vyzve, aby doručení soudu potvrdil do 3 dnů od odeslání písemnosti datovou zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem. Doručení tímto způsobem je neúčinné, pokud se písemnost zasláná na elektronickou adresu vrátila soudu jako nedoručitelná nebo jestliže adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti nepotvrdil soudu její přijetí

příslušnou datovou zprávou.

V § 46 sice není přímo uvedeno, jaký je vztah mezi uvedenými způsoby doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky a na elektronickou adresu doloženou certifikátem, nicméně § 45, který vyjmenovává posloupnost způsobů doručení, za doručení soudem při jednání nebo jiném soudním úkonu uvádí jako další způsob doručení doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, a teprve poté, když nelze takto doručit, uvádí jako další možnost doručení na (jinou adresu) nebo elektronickou adresu, přičemž se na tomto místě nerozlišuje mezi elektronickou adresou s kvalifikovaným certifikátem a jinou elektronickou adresou. Je otázkou, zda zákonodárce mezi doručováním na elektronickou adresu podle § 46 odst. 2 a doručováním na elektronickou adresu podle § 46a odst. 2 skutečně zamýšlel dva různé způsoby doručování nebo zda jde jen o terminologickou nedůslednost. § 47 odst. 2 o. s. ř. (o doručování prostřednictvím veřejné datové sítě) odkazuje na § 46 odst. 2 (tedy doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu doloženou certifikátem), avšak důvodová zpráva k § 47 uvádí § 45 odst. 2 věta druhá, který se podobá úpravě v § 46a odst. 2 (slovy „na jinou adresu nebo na elektronickou adresu“), zatímco v § 46 odst. 2 se hovoří o „doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu“, což se v § 46a neuvádí, ačkoli na druhou stranu by to znamenalo, že § 45 o. s. ř. elektronickou adresu s certifikátem vůbec nezmiňuje). Přikláním se k názoru, že těmito ustanoveními měly být zamýšleny dva způsoby doručení. V rámci snahy usnadnit soudům problémy s doručováním co nejvíce, zákonodárce jistě nezamýšlel zavírat soudům možnost ve vhodných případech s účastníky či jinými osobami komunikovat i elektronicky bez doložení certifikátem[2]. Prvním důvodem pro závěr, že jde o dva způsoby je, že doručování na jakoukoli elektronickou adresu je z hlediska adresáta dobrovolné - tedy lze předpokládat, že půjde o adresáty spolupracující se soudem, kteří se nejen nebudou vyhýbat doručení, ale lze předpokládat, že uvedou elektronickou adresu, na které si doručovanou zprávu vyzvednou, proto není třeba obávat se jakéhokoli porušení práv adresáta spočívajícího v tom, že se adresát nemohl s doručovanou zprávou seznámit, i přestože chtěl, proto může být pro soud přijatelné takto ve vhodných případech doručovat i na elektronickou adresu nedoloženou certifikátem. Druhým argumentem je, že například finanční úřady a živnostenské úřady již v roce 2007 zpravidla nabízely živnostníkům, resp. osobám podávajícím daňové přiznání možnost uvést jim pro účely rychlejší komunikace elektronickou adresu, i přestože ji adresát nedoložil příslušným certifikátem odpovídajícím certifikátu popsanému v § 46 odst. 2 o. s. ř., přičemž jistě nelze předpokládat doručování rozhodnutí o pokutách či platebních výměrů prostřednictvím takové adresy. Třetí důvod vyplývá z § 42 o. s. ř. ve znění zákona č. [123/2008 Sb.](#), neboť toto ustanovení také počítá s dvěma způsoby elektronických podání. Podle § 42 odst. 1 o. s. ř. je možné učinit podání v elektronické podobě, přičemž do tří dnů je třeba toto podání doložit předložením jeho originálu nebo případně písemným podáním shodného znění (§ 42 odst. 3). Avšak v případě podání v elektronické podobě opatřeného zaručeným elektronickým podpisem[3] založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb se doplnění podání předložením jeho originálu nevyžaduje (§ 42 odst. 5). Přestože znění § 42 odst. 5 a § 46 odst. 2 je odlišné: první hovoří o zaručeném elektronickém podpisu založeném na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, zatímco v druhém případě se podpis vůbec nezmiňuje a pouze se uvádí požadavek uvedení akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který vydal kvalifikovaný certifikát a vede jeho evidenci, resp. požadavek předložení vlastního platného kvalifikovaného certifikátu, účel obou ustanovení je stejný - doložení pravosti, tedy toho, že na elektronickou adresu může přijímat zprávy, resp. je z ní odesílat, pouze určená osoba. Odlišné znění obou ustanovení je pak dáno tím, že v prvním případě jde o zaslání zprávy soudu (proto se klade důraz na podpis), zatímco v druhém případě jde o odesílání zprávy soudem vyžadujícím doložení pravosti adresy, na kterou je doručováno.

3) Doručování na jinou adresu nebo na elektronickou adresu (§ 46a o. s. ř.)

Tento způsob doručování je fakultativní, uplatní se v případech, kdy a) není možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky a b) adresát soud požádá o doručení na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevyklučuje-li to zákon nebo povaha věci (např. při vracení důkazů v listinné podobě poskytnutých účastníkem či jinou osobou soudu není z povahy věci možné jejich doručení na elektronickou adresu) zejména může-li to přispět k urychlení řízení.

Jednou z podmínek pro použití ustanovení § 46a o. s. ř. je již uvedené „nevyklučuje-li to zákon“, což mimo jiné znamená, že sdělením takové adresy nelze vyloučit doručení prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky a ani doručení soudem při jednání nebo jiném soudním úkonu.

S ohledem na argumenty uvedené v ad 2) zde uvádím také doručování na elektronickou adresu, čímž mám na mysli elektronickou adresu nedoloženou příslušným certifikátem. Lze však mít za to, že elektronická adresa bez příslušného certifikátu nebude tak důvěryhodným způsobem doručení, proto se v této souvislosti domnívám, že zvláštní pozornost by měla být věnována podmínce „zejména může-li to přispět k urychlení řízení“. Soud se proto patrně bude chtít vyhnout doručení písemnosti tímto způsobem, je-li pro další průběh řízení důležité, aby bylo řádné doručení písemnosti prokázáno, neboť pochybnosti týkající se elektronické adresy nedoložené příslušným certifikátem by patrně k urychlení řízení nepřispěly.

V případech doručování tímto způsobem vzniká adresátu také povinnost sdělit soudu bez zbytečného odkladu změny veškerých skutečností významných pro doručování tímto způsobem, přičemž tyto změny jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly oznámeny.

4) Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení či jeho zástupce (§ 48 o. s. ř., § 50e o. s. ř.)

V případech, kdy nebylo soudem doručeno při jednání nebo jiném soudním úkonu ani nebylo doručeno prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebo na elektronickou adresu (doloženou kvalifikovaným certifikátem) ani adresát nepožádal o doručování na jinou adresu nebo elektronickou adresu a neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mají nebo mohou být doručovány písemnosti, doručuje se prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení či jeho zástupce.

a) Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu - § 48 vyjmenovává, kdo se za jakých okolností stává doručujícím orgánem. Důvodová k uvedenému výčtu doplňuje, že jde o taxativní výčet. Na předních místech jsou uvedeni soudní doručovatelé, orgány Justiční stáže, soudní exekutoři a provozovatelé poštovních služeb[4].

V případě provozovatelů poštovních služeb se uvádí, že lze písemnost prostřednictvím nich doručovat, jen jestliže podle uzavřené poštovní smlouvy vznikne provozovateli poštovních služeb povinnost dodat zásilku obsahující písemnost způsobem, který je předepsán pro doručování písemnosti tímto způsobem[5]. Pokud se doručuje prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, stejnopisy rozhodnutí a jiné písemnosti soudu v listinné podobě mohou být vyhotovovány za součinnosti tohoto provozovatele, přičemž podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis[6].

b) Doručování účastníkem řízení nebo jeho zástupcem

Doručování účastníkem řízení nebo jeho zástupcem bylo inspirováno anglickou úpravou civilního řízení (Civil Procedure Rules čl. 6.15 odst. 1 písm. a) a myšlenky, že je v zájmu účastníka, aby byla písemnost jeho odpůrci řádně doručena.

Tento způsob je možný v případech, kdy soud účastníka řízení nebo jeho zástupce na jejich žádost pověří (není to nárokové) doručením písemnosti do vlastních rukou nebo jiné písemnosti[7].

Pověřená osoba (účastník řízení nebo jeho zástupce) předá písemnost adresátovi na adrese pro doručování nebo kdekoli jej zastihne. Adresát je povinen přijetí písemnosti potvrdit, přičemž toto potvrzení musí obsahovat označení doručované písemnosti, která byla vložena do obálky, den doručení a podpis adresáta. Písemnost se považuje za doručenu dnem uvedeným v potvrzení o doručení. Pokud adresát odepře přijmout písemnost nebo se účastníkovi nebo jeho zástupci nepodaří písemnost doručit, vrátí pověřená osoba písemnost neprodleně soudu.

V případě doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce je adresou pro doručování adresa místa v České republice, kterou adresát uvede ve svém podání nebo jiném úkonu. Pokud adresát žádnou adresu neuvedl, je takovou adresou adresa uvedená v § 46b, kde se pro jednotlivé typy adresátů[8] stanoví, na kterou adresu se má doručovat.

Doručování zástupci pro doručování písemností a doručování zástupci účastníka

Zdánlivě podobné instituty se uplatňují za odlišných okolností.

Doručování zástupci pro doručování písemností nastupuje v případech, kdy není možné účastníku nebo jeho zástupci (tj. zástupci podle § 22 a násl. o. s. ř.) doručovat bez obtíží nebo průtahů. Předseda senátu v takovém případě účastníka vyzve, aby si zvolil pro doručování písemností zástupce. § 46c stanoví výjimky, kdy se tento postup nepoužije (zejména zřejmě z důvodu existence jiných možností doručení), přičemž nově není paušálně jako doručování s obtížemi či průtahy vyloučeno doručování do zahraničí. Pokud si účastník či jeho zástupce ve stanovené lhůtě zástupce pro doručování nezvolí nebo není-li možné ani tomuto ustanovenému zástupci pro doručování bez obtíží a průtahů doručovat, doručují se jim písemnosti uložením u doručujícího soudu. V původní výzvě ke zvolení zástupce pro doručování o tom musí být účastník nebo jeho zástupce poučen.

V případě osoby, které bylo v opatření na ochranu před domácím násilím zakázáno, aby se zdržovala v bytě nebo jinde, kam by mu mohlo být doručováno, soud takovou osobu při provedení výkonu rozhodnutí vyzve (tj. při výkonu opatření na ochranu před domácím násilím), aby soudu sdělila adresu, na kterou bude možné po dobu trvání opatření doručovat písemnosti (tento postup se neuplatní v případě, kdy je takové osobě možné doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky – takové doručování má vždy přednost) nebo aby si zvolila zástupce pro doručování písemností. Pokud příslušná osoba výzvě nevyhoví, doručují se jí písemnosti uložením u soudu, přičemž dotčená osoba musí být ve výzvě o tomto následku poučena.

Pokud byla písemnost uložena u soudu v případě, kdy si účastník na výzvu nezvolil zástupce pro doručování písemností, nebo v případě, že si na výzvu nezvolila takového zástupce osoba, které bylo v opatření na ochranu před domácím násilím zakázáno, aby se zdržovala v bytě nebo jinde, kam by jí mohlo být doručováno, považuje se za doručenu dnem uložení.

Doručování zástupci účastníka (§ 50b o. s. ř.) představuje institut aplikovatelný v případech, kdy si účastník zvolil zástupce pro účely zastupování v celém řízení či jeho části. Má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci, nestanoví-li zákon jinak. Má-li účastník zástupce s procesní plnou mocí[9], nařídí předseda senátu doručení písemnosti, resp. elektronického dokumentu jen tomuto zástupci, nestanoví-li zákon jinak. Udělil-li účastník plnou moc pouze pro určité úkony, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) pouze jeho zástupci, jen jestliže ho k tomu plná moc výslovně opravňuje, nestanoví-li zákon jinak.

V § 50b odst. 4 jsou obsaženy případy, kdy „zákon stanoví jinak“, tedy kdy se vedle doručení zástupci doručuje i účastníkovi, zejména má-li se účastník osobně dostavit k výslechu nebo jinému úkonu k soudu, má-li něco osobně vykonat, je-li účastník zastoupen zákonným zástupcem na základě rozhodnutí soudu, jde-li o řízení o zbavení způsobilosti k právním úkonům, řízení o vyslovení

přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče, opatrovnické řízení apod.

Doručování do vlastních rukou a doručování jiných písemností

1) Doručování do vlastních rukou

Písemnost se doručuje do vlastních rukou, stanoví-li tak zákon[10] nebo nařídí-li tak soud. Pokud doručující orgán adresáta písemnosti nezastihl, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastížen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu. Důvodová zpráva k tomuto ustanovení uvádí, že „případy, kdy nelze zanechat výzvu“ jsou velmi ojedinělé – mělo by se jednat jen o případy, kdy v místě adresy doručování není žádná budova, tj. případy, kdy nelze výzvu vhodit do domovní či jiné adresátem užívané schránky nebo ji zanechat na jiném vhodném místě, např. na dveřích bytové jednotky či domu. Místo ukládání písemnosti se určuje podle doručujícího orgánu nebo v závislosti na okolnostech doručování: a) v případech, kdy byla písemnost doručována prostřednictvím provozovatele poštovních služeb se písemnost ukládá v jeho provozovně; b) v případech vrácení písemnosti soudu z důvodu nemožnosti zanechat výzvu, ukládá se u tohoto soudu, c) v ostatních případech (tj. zejména při doručování jinými doručujícími orgány uvedeným v § 48 o. s. ř.) u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení.

Pokud si adresát uloženou písemnost nevyzvedne do 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí[11], považuje se za doručenu, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Po marném uplynutí této lhůty doručující orgán vhodí písemnost do domovní nebo jiné schránky adresátem užívané. Důvodová zpráva k tomu doplňuje, že smyslem tohoto ustanovení je, aby se adresát mohl s písemností seznámit, i přestože si ji ve stanovené lhůtě nevyzvedl. Pokud ale taková schránka není, doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu, který na úřední desce vyvěsí sdělení o vrácení. Vedle toho soud může i bez návrhu rozhodnout o vyloučení vhození písemnosti do schránky. V tomto aspektu lze spatřovat oslabení možnosti adresáta se s písemností seznámit, proto by (zejména s ohledem na omezené možnosti domáhat neúčinnosti doručení) mělo být této možnosti využíváno v co nejmenším počtu případů, aby měl adresát možnost se s písemností seznámit, ačkoli účinky doručení nastaly již uplynutím lhůty, nikoli až vhozením do schránky. Důvodová zpráva uvádí například důvody protichůdných zájmů – zřejmě tím má na mysli případy, kdy se na stejné adrese zdržují osoby, jejichž zájmy v řízení jsou protichůdné, proto by skutečností, že se k určité písemnosti dostala taková jiná osoba než adresát, mohlo způsobit adresátovi újmu na jeho právech.

Nová úprava neopomněla ani vyloučení účinků doručení po uplynutí posledního dne lhůty, a to u písemností, o nichž to stanoví zákon nebo to nařídil předseda senátu. V takových případech doručující orgán vrátí písemnost odesílajícímu soudu po marném uplynutí lhůty 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí[12].

§ 49 odst. 6 o. s. ř. o doručování do vlastních rukou dále uvádí, že doručení písemnosti prostřednictvím datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou.

2) Doručování jiných písemností

V případě písemností, které nemusí být doručovány do vlastních rukou platí, že nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí ji do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, přičemž písemnost se považuje za doručenu vhozením do schránky, doručující orgán vyznačí datum vhození na doručence písemnosti.

Nelze-li písemnost takto doručit (zřejmě jde o případy, kdy v místě doručení není domovní ani jiná

adresátem užívaná schránka), doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě doručení o této skutečnosti zanechá písemné oznámení (např. tedy na dveřích bytové jednotky či domovních dveřích). Odesílající soud písemnost doručí vyvěšením na úřední desce soudu, přičemž písemnost se považuje za doručenu desátým dnem po vyvěšení. Stejně se postupuje v případě, kdy nelze v místě doručení nejen vhodit písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ale ani zanechat písemné oznámení, že byla z důvodu takové nemožnosti písemnost vrácena.

Příjemci písemností (§ 50a o. s. ř.)

§ 50a o. s. ř. vymezuje, kdo může namísto adresáta přijímat písemnosti s účinky doručení adresátovi.

Za fyzické osoby jsou oprávněny přijímat písemnost osoby, které k tomu fyzická osoba-adresát zmocnila písemnou plnou mocí udělenou před provozovatelem poštovních služeb.

Za právnické osoby, stát, správní úřady, obce a vyšší územní samosprávné celky jsou to osoby uvedené v § 21 až 21b o. s. ř. (tj. osoby, které jsou za uvedené subjekty, resp. úřady oprávněny jednat), případně jiné osoby tím pověřené, k tomu zmocněné nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu či jinému obdobnému vztahu k adresátovi obvyklé.

Za podnikající fyzickou osobu jsou to osoby, které k tomu byly zmocněny nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu nebo jinému obdobnému vztahu k adresátovi obvyklé.

Další odstavce § 50 se zabývají otázkou, kdo může přijímat písemnosti za advokáta, notáře, soudního exekutora a patentového zástupce – jsou to osoby k tomu zmocněné nebo jejich zaměstnanci, přičemž u advokáta vykonávajícího advokacii jako společník obchodní společnosti se okruh možných příjemců rozšiřuje o statutární orgán takové společnosti, ostatní společníky, její zaměstnance a k tomu zmocněné osoby. U zaměstnaných advokátů může písemnosti přijmout jeho zaměstnavatel, jeho zaměstnanci a osoby k tomu zmocněné.

Odepření přijetí písemnosti (§ 50c o. s. ř.)

V § 50c o. s. ř. zůstala zachována úprava následků odepření přijetí písemnosti. Odepře-li adresát nebo příjemce písemnosti doručovanou písemnost přijmout, považuje se písemnost za doručenu dne, kdy k odepření přijetí došlo, přičemž adresát, resp. příjemce musí být o takovém následku poučen.

Adresát nebo příjemce písemnosti je na výzvu doručujícího orgánu povinen prokázat svou totožnost nebo poskytnout jinou součinnost nutnou k řádnému doručení písemnosti (např. podpisem dokladu o doručení). Také odmítnutí uvedeného postupu má za následek, že se písemnost považuje za doručenu dnem, kdy bylo prokázání totožnosti nebo poskytnutí součinnosti odmítnuto. I zde platí, že adresát, resp. příjemce musí být o takových následcích poučen.

V obou uvedených případech se poučení poskytuje ústně při doručování nebo písemně předáním příjemci. Není-li možné písemné doručení předat, je možné je zanechat v adresátově domovní nebo jiné jí užívané schránce nebo na jiném vhodném místě.

Neúčinnost doručení (§ 50d o. s. ř.)

Vzhledem k tomu, že v řadě případů dochází k fikci doručení, pokusil se zákonodárce s ohledem na ochranu práv vyvážit možnosti adresátů bránit se v odůvodněných případech účinkům doručení. O neúčinnosti soud rozhoduje na návrh účastníka. Soud může vyslovit neúčinnost doručení v případě, že se účastník nebo jeho zástupce z omluvitelného důvodu nemohl s písemností seznámit. Takový návrh musí být podán, v patnáctidenní subjektivní lhůtě, která začíná běžet ode dne, kdy se účastník

nebo jeho zástupce s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit (tento den musí být v návrhu rovněž uveden). V návrhu musí být označeny důkazy, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána.

V případech uvedených v § 120 odst. 2 o. s. ř., tedy v nesporných řízeních, soud může o neúčinnosti doručení rozhodnout i bez návrhu, jestliže je podle obsahu spisu zřejmé, že účastník nebo jeho zástupce se z omluvitelného důvodu s písemností nemohli seznámit nebo neseznámili.

§ 50d o. s. ř. uvádí, že omluvitelným důvodem nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese trvale nezdržuje, či skutečnost, že v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje.

Pokud soud rozhodne, že doručení písemnosti je neúčinné, písemnost se považuje za doručenu dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti (§ 50d odst. 5 o. s. ř.)

Návrh na vyslovení neúčinnosti doručení nelze podat poté, co již nabyl právní moci rozsudek, kterým bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že není, a rozsudek, kterým bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence registrovaného partnerství (§ 50d odst. 3 o. s. ř.).

Průkaz doručení (§ 50f o. s. ř.), doručenka (§ 50g o. s. ř.)

§ 50f o. s. ř. uvádí, čím se prokazuje řádné doručení u jednotlivých způsobů doručení. Přestože jde o náznak legální teorie důkazní, v duchu zásady volného hodnocení důkazů[13] § 50f odst. 5 uvádí, že nelze-li doručení prokázat žádným z uvedených způsobů, lze je prokázat též jiným způsobem.

V případech, kdy soud doručuje písemnost při jednání nebo jiném soudním úkonu, uvede se tato skutečnost do protokolu o jednání nebo v protokolu o jiném soudním úkonu. V protokolu se vedle dalších náležitostí uvede, jaká písemnost byla doručena, přičemž protokol podepisují ten, kdo doručení provedl, a příjemce[14]. Pokud se protokol o úkonu, při kterém se doručuje, nepořizuje, vyznačí se doručení písemnosti na doručence. Na doručence se rovněž vyznačí doručení při doručování prostřednictvím doručujícího orgánu (§ 50f odst 3).

V případě doručování písemnosti prostřednictvím datové sítě na elektronickou adresu je doručení prokázáno datovou zprávou adresáta opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem podle § 47 odst. 2 o. s. ř.

Pokud doručuje účastník řízení nebo jeho zástupce, doručení se prokazuje potvrzením o přijetí, které obsahuje datum a podpis příjemce.

Doručenka je veřejná listina a není-li prokázán opak, považují se údaje na ní uvedené za pravdivé. § 50g obsahuje seznam údajů, které musí doručenka obsahovat. Pokud byla písemnost uložena, musí doručenka obsahovat také údaj, zda byla adresátu zanechána výzva k vyzvednutí.

§ 50g také vyjmenovává, jaké údaje se na doručence uvádí v případě vyzvednutí písemnosti adresátem, resp. příjemcem (§ 50g odst. 3), jaké údaje se uvádí v případě odepření (§ 50g odst. 4) a jaké v případě doručování jinak než do vlastních rukou (§ 50g odst. 5).

Uveřejňování vyhlášek (§ 50k o. s. ř.), vyvěšení na úřední desce (§ 50l o. s. ř.)

Úprava uveřejňování vyhlášek a vyvěšení na úřední desce byla zásadně převzata z předchozí úpravy, nicméně v rámci sjednocení lhůt byla 15 denní doba vyvěšení na úřední desce také zkrácena na 10 dnů jako v dalších případech doručování uvedených výše. S ohledem na novou úpravu, podle které má být na úřední desce soudu vyvěšena také výzva (v případě doručování do vlastních rukou) nebo

sdělení (v případě doručování jinak než do vlastních rukou)[15], byl doplněn odst. 2, podle kterého se doba vyvěšení na úřední desce soudu prodlužuje na 30 dnů, aby se zvýšila pravděpodobnost, že se adresát o zasilce dozví, i přestože účinky doručení nastaly uplynutím příslušných lhůt podle § 49, resp. § 50 o. s. ř. (tj. po 10 dnech po vyvěšení).

V případě povinnosti soudu zveřejnit vyhláškou nebo jiným způsobem určité údaje[16], je tato povinnost splněna uveřejněním v Obchodním věstníku podle § 769 obchodního zákoníku, ledaže zákon tuto povinnost omezuje na uveřejnění údajů jen na úřední desce soudu. Tím však není dotčena zákonem stanovená povinnost uveřejnění údajů v tisku nebo jiným vhodným způsobem.

K vyvěšení na úřední desce dochází, pokud zákon, rozhodnutí nebo jiná písemnost stanoví, že má dojít k vyvěšení na úřední desce soudu. Tímto způsobem se doručuje například v případě uvedeném v § 50 (tj. doručování jinak než do vlastních rukou, kdy není možné písemnost vhodit do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky), v případě doručování účastníkům, kteří nejsou soudu známi, jejichž pobyt není znám, kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, za určitých okolností neznámým dědicům zůstavitele apod. Písemnost takto vyvěšená se považuje za doručenu desátým dnem po vyvěšení. Do nové úpravy bylo rovněž přejato ustanovení, že obsah úřední desky soud zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Doručování do zahraničí (§ 50j o. s. ř.)

§ 50j stanoví, že při doručování do zahraničí se postupuje podle mezinárodní smlouvy nebo podle přímo použitelného předpisu Evropských Společenství upravujícího doručování soudních a mimosoudních písemností nebo podle zvláštního právního předpisu.

Přímo použitelným předpisem Evropských Společenství je Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky.

U ostatních států, se kterými má Česká republika uzavřenou dvoustrannou nebo vícestrannou smlouvu, se použije takto mezinárodní smlouva. Mezinárodní smlouvou je například Haagská úmluva z roku 1965. Tato úmluva se použije například ve vztahu k Dánsku, které se podle článků 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství nezúčastnilo přijímání nařízení Rady (ES) č. 1348/2000.

V ostatních případech se postupuje podle zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním. Zvláštním právním předpisem je zákon 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

S ohledem na rozsah problematiky doručování do zahraničí, na toto téma v současné době připravuji samostatný článek.

Anna Dolejší

studentka doktorandského studia Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a podniková právníčka

[1] K tomu blíže např. Winterová a kol.: Civilní procesní právo, 3. vydání, Linde Praha 2004, str. 104 a násl.

[2] Ačkoli není jasné, zda by bez takové úpravy soud takto s účastníkem komunikovat nemohl. Dle

článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, což by spíše nasvědčovalo závěru, že bez zákonného ustanovení takové doručování možné není, ačkoli jsou patrně myslitelné případy, kdy by opačný výklad mohl být účastníkovi na prospěch, aniž by to poškodilo práva jakékoli jiné osoby.

[3] Elektronický podpis je matematická šifra, kterou odesílatel připojí svým „soukromým klíčem“ („soukromý klíč“ slouží k podepisování dokumentů) ke zprávě, přičemž adresát si na základě „veřejného klíče“ odesílatele zkontroluje, že zpráva byla podepsána určitou osobou („veřejný klíč“ má funkci „podpisového vzoru“). „Veřejný klíč“ představuje onen certifikát, který má být soudu předložen. Elektronický podpis upravuje zákon č. [227/2000](#) Sb.

[4] Dalšími doručujícími orgány jsou Vězeňská služba České republiky (doručování fyzickým osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě), zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy (doručování fyzickým osobám umístěným v těchto zařízeních), ústav pro výkon zabezpečovací detence (doručování fyzickým osobám umístěným v tomto zařízení), krajská vojenská velitelství (doručování vojákům v činné službě, když písemnost není možno doručit jinak), Ministerstvo vnitra (doručování příslušníkům Policie České republiky, když písemnost není možno doručit jinak), Ministerstvo spravedlnosti (doručování fyzickým osobám požívajícím diplomatické výsady a imunity, nebo osobám, které jsou v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, anebo osobám, jimž má být písemnost doručena v budově nebo v místnosti chráněné diplomatickou imunitou)

[5] § 4, § 5 zákona č. [29/2000](#) Sb., o poštovních službách

[6] Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

[7] Toto pověření není soudní rozhodnutí, přičemž svou povahou bude mít zřejmě nejbliže k usnesení.

[8] fyzická osoba (adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti; není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu), podnikající fyzická osoba (adresa místa podnikání nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li podnik fyzické osoby organizační složku, i adresa sídla organizační složky), fyzická osoba ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě (adresa věznice, v níž vykonává trest nebo vazbu), fyzická osoba v zařízení pro výkon ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné výchovy (adresa tohoto zařízení), právnická osoba (adresa sídla zapsaná v příslušném rejstříku nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li právnická osoba organizační složku, i adresa sídla organizační složky), advokát (adresa sídla), notář (adresa notářské kanceláře), soudní exekutor (adresa kanceláře), patentový zástupce (adresa sídla nebo bydliště zapsaná u Komory patentových zástupců), insolvenční správce (adresa sídla zapsaná v seznamu insolvenčních správců), stát (adresa sídla příslušné organizační složky státu, v případě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových adresa jeho příslušného územního pracoviště), státní zastupitelství (adresa sídla), správní úřad (adresa sídla), obec či vyšší územní samosprávný celek (adresa sídla obecního úřadu a adresa sídla krajského úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy).

[9] Procesní plná moc je plná moc pro celé řízení. Advokátu, notáři a patentovému zástupci lze udělit pouze procesní plnou moc (blíže § 25 až 25b o. s. ř.)

[10] Do vlastních rukou se například doručuje platební rozkaz podle § 173 odst. 1 o. s. ř.

[11] K tomuto dni důvodová zpráva pouze uvádí, že je to den, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí u doručujícího orgánu či soudu, přičemž neuvádí, zda jsou jakkoli omezeny či povinny tento den určit. § 50h odst. 3 o. s. ř. obsahující náležitosti výzvy stanoví, že doručující orgán na výzvě mimo jiné uvede, který den byla písemnost připravena k vyzvednutí a do kdy a v jaké době si příjemce může písemnost vyzvednout.

[12] Náhradní doručení je vyloučeno např. u doručování platebního rozkazu podle § 173 odst. 1 o. s. ř.

[13] K oběma zásadám viz blíže např. Winterová a kol.: Civilní procesní právo, 3. vydání, Linde Praha 2004, str. 86 - 87.

[14] Jde tedy o rozšíření okruhu osob, které podepisují protokol o jednání, zejména podle § 40 odst. 7 o. s. ř.

[15] Sdělení nelze zaměňovat s oznámením podle § 50i o. s. ř. Toto oznámení se na rozdíl od výzvy podle § 50h (tj. výzvy, aby si adresát vyzvedl zásilku určenou do vlastních rukou) na úřední desce soudu nevyvěšuje, vyvěšuje se přímo doručovaná písemnost, ke které se oznámení vztahuje.

[16] Vyhláškou se zveřejňuje např. oznámení o svolání schůze věřitelů podle § 48 zákona č. [182/2006](#) Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)